

MAALIDE KESKEL

INSPIRATSIOON. KONRAD MÄGI
INSPIRATION. KONRAD MÄGI

Eesti Kunstimuseumi
Kunstiõprade Seltsi
juhatuse esimees Enn
Kunila tunneb end
tänavu Euroopa aasta
muuseumiks saanud
Kumu koduselt.

ELU
läbi **kunsti**

Kunila tunnistab, et seda hetke, millal kunsti-huvi hobiks üle kasvas, on raske määratleda, ehkki teadlikumalt hakkas ta kunsti koguma pärast Eesti taasiseseisvumist: “Kunstiga tegelemine vaimustab mind ning see on minu jaoks puhkus. Mulle meeldib õhtuti kunstnikega vestelda, sest nad on hoopis teistsuguse ellusuhtumisega, ja mulle meeldib elada maalidega ühes ruumis.” Kõige suurem hingeline side on tal Eesti ühe viljakama ja hinnatuma kunstniku Olev Subbiga, keda Kunila nimetab aupaklikult maestrosks. Kunstikolleksionäär ei eita, et südamesõber Subbi on andnud üksjagu palju nõu, millist teost tasub osta oma maalikogu täiendamiseks.

Kunila rõhutab, et kunstist arusaamine ei tähenda ainult taieste ostmist. Et maalidest võimalikult palju teada, suhtleb ta aktiivselt kunstiteadlastega. Samuti on ta koostanud kõikide oma oluliste maalide kohta maalipassi ja kogunud andmed kaante vahele, mida ta ise nimetab venepäraselt papkaks. Kaante vahel on kirjas fakte maali autori kohta, maali saamisloogu, millistel näitustel teost on eksponeeritud ja palju muud. “Neil maalidel, mis on kolleksionääride käest läbi käinud, on äärmiselt keeruline ja põnev loogu ja seepärast on mõni papka kaunis priske,” lisab Kunila.

Vastates küsimustele, kui suur tema maalikogu on ja kui palju on ta sellesse investeerinud, jääb Enn Kunila diplomaatiliselt ebamääraseks: “Kunsti-kogu ei saa hinnata tükkides. Kui minu kogus ei oleks mitte midagi muud kui viis van Goghi olulist maali, oleks mul maailma mõõtmeis vägagi arvestatav kunstikogu. Ostan maale, lähtudes nende kunstiväärtusest ning tundeist, et see teos mulle meeldib. Olen investeerinud kunsti võimaluste piires piisaval määral.”

Samas tunnistab ta, et on läinud kunstioksjonitel pakkumistega ka hasarti. “Kui ei põleks hasardist, siis ei läheks ju oksjonile,” põhjendab Kunila ja rõhutab, et ta pole müünud kunagi ühtki maali. Sest vastasel juhul poleks ta mitte kunstikoguja, vaid kunstinvestor.

Kunila on veendunud, et Eesti maalikunst on tegelikult väga heal tasemel. Ta meenutab kogemust, mille sai 2001. aastal Pariisis, kui Lennart Mere presidendipatronaazi all avati näitus “Eesti maalikunst XX sajandil”. Seal oli esindatud kolm maali ka tema kogust. “Nägin, kuidas tippkunstist ärahellitatud pariislased nautisid Eesti kunsti ja mina nautisin seda, et nemad nautisid,” räägib Kunila.

KAKS UNISTUST

“See, et Eesti kunst Louvre’is puudub, pole Eesti kunstnike süü, vaid et Eesti riik on olnud liiga vaene,” mõtiskleb Kunila ja lisab silmanähtavalt rõõmsamal toonil: “Kui me spordis armastame kokku panna sümbolseid koondisi, siis nüüd võib öelda, et ka Konrad Mägi on arvatud kunstnike sümbolseesse kõigi aegade maailmakoondisse.” Kunila peab siinkohal silmas raamatut “1001 maali, mida elu jooksul peab nägema” ja selle raamatu 610.–611. paarislehekülge, kus Konrad Mäe pilt “Maastik punase pilvega” on kõrvuti Pablo Picasso pildiga “Noore tüdruku pea”.

Raamatu peatoimetaja Stephen Farthing on muu hulgas valinud teoseid ka põhimõtte järgi, et kunsti-huvilistel oleks võimalik neid töid oma silmaga näha. Kunila sõnul on maailmas tekkinud suisa uus turismiharu – kunstiturism. “Lisaks Konrad Mäe maalile on kunstituristil nüüd põhjust Tallinna tulla ka selleks, et üle vaadata tänavu Euroopa parimaks muuseumiks nimetatud Kumu,” räägib Kunila.

Ei tasu vist lisada, et tal endal on maailma tuntumad kunstimuseumid läbi käidud. “Kunsti ja kultuuri saab nautida siiski vaid puhkusereiside ajal,” mõõnab kunstisõbrast ettevõtja. “Ärireisid, mida mul on tulnud kaunis sageli teha, on olnud nii töised, et kunsti nautimiseks küll aega üle ei ole jäänud. Heal juhul näed õhtusöögil toreid restorani ja naudid selle kõõgi kunsti.”

Kunila suurim soov on, et Eestis tekiks iidolid ka kunstis, nagu on Paul Keres males. Kunila unistab olukorrast, et nii nagu Kerest teavad kõik – isegi need, kes ise malet mängida ei oska ja võib-olla malendeidki ei tunne –, oleks ka Konrad Mägi tuntud üle oma ala.

Et Mäe ja paljude teiste Kunila lemmikkunstnike tööd tuntust koguksid, korraldab Kunila näitusi ning propageerib kunsti. Ent mitte ainult seepärast. Ta tunneb, et valikuvõimalustega inimesena on tal lisaks vabadusele ja privileegile kunsti omada ka kohustus seda näidata. “Ja muidugi tutvustan ma kunsti selleks, et tekiks kunstisõbrad, et noored oskaksid kunsti hinnata ja nautida. Sest muidu jäävad inimesed hingeliselt vaesemaks ja meie muuseumid tühjaks.” Ta meenutab hardumusega pilti, mida ta nägi Louvre’is: lasteaiakasvatava külitab koos mudilastega kunstisaali põrandal, räägib lastele maalidest ja põngerjad kuulavad, suu ammul.

Kunila ainuomandis olev OÜ Sperare on viiel viimasel aastal oma kulu ja kirjadega välja andnud viis kunstiraamatut. Mitme kunstiraamatu tegemisel toimetajana osalenud Eero Epneri sõnul vajab kunst metseenlust. “Enn Kunila on metseen, mitte sponsor,” rõhutab Epner. “Tema ei oota vastuteenet. Kunsti toetamine pole tema jaoks äriprojekt.”